

U drugom dijelu (str. 177–225) tumači Ivanov tekst o svadbi u Kani Galilejskoj: Iv 2,1–12. Naglašava kristološki vid perikope. Ističe kako je Ivan u tom tekstu sazeo svoje temeljne teološke teme (zaruke, početak, treći dan, znamenje, slava, objaviti, vjerovati, učenici i slično). Odlomak je zapravo zaključak narativnog odsjeka Iv 1,19–2,12. Pisac vrlo temeljito analizira temeljne teološke pojmove (vidi prije!), osobito »početak«, »znamenje« i »vjerovati«. Za Ivana grč. riječ *semeion* ima značenje simbola: događaj u Kani ima simboličko značenje; on je simbol mesijanskih zaruka Kristovih s novim narodom Božjim. Događaj nadalje ima vrlo bogato kristološko i mariološko značenje; Tu se Isus objavio kao Krist (mesija, pomazanik). Tu je »početak« Isusove slave, prijelaza sa »starog« na »novo«, iz Starog u Novi savez (vino staro – vino novo, vino slabo – vino dobro). »Izvršno vino« simbol je objave kojom Isus čovjeku objavljuje istinu.

Mariološko je značenje snažno naglašeno u naslovu »Ženo!« kojim Isus oslovljava svoju majku. Pisac misli da se ovdje aludira na Marijino duhovno majčinstvo (str. 229–251). Ovoj temi posvećuje III. dio. U nastavku, tumačeći Iv 2,1–12, ističe i njegov ekleziološki značaj (IV. dio, str. 255–278). Riječ »Ženo!« dovodi u vezu s Knjigom Otkrivenja i pokazuje kako je pod tim pojmom Ivan mislio na Crkvu.

Treba reći da djelo *Maria nel mistero dell'alleanza* sadrži izvanredno bogatstvo što se tiče egzegeze dotičnih odlomaka. Međutim, prijevodi koje on nudi ne samo da nisu u skladu s tradicionalnim prijevodima nego su odveć proizvoljni. Ma kako pisac opširno i temeljito dokazivao svoj prijevod, dokazivanja uvijek baš ne uvjeravaju. Međutim, bez obzira na takve piščeve subjektivne zahvate u vezi s prijevodom, knjiga će koristiti svakome koji želi dublje ući u poruku i smisao ovih biblijskih marioloških tekstova. Uostalom, zadatak egzegaeta jest da dublje ulazi u smisao koji je određenim tekstom htio iznijeti sveti pisac.

Adalbert Rebić

MALA SESTRA MAGDALENA, *Iz Sahare u cijeli svijet*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1988.

Knjiga *Iz Sahare u cijeli svijet* sadrži pisma i razmišljanja Male sestre Magdalene, vrhovne poglavarice malih sestara oca Charlesa de Foucaulda. To je zapravo samo izbor njezinih pisama iz dvaju svezaka, napisanih na francuskom jeziku. Izbor je učinjen prema njemačkom izdanju: s 800 stranica izvornog djela izbor je sveden na samo 180 stranica. To su odista najbolji tekstovi što ih je napisala i objavila sestra Magdalena.

Knjiga je zapravo dokumentirana povijest nastanka i razvitka družbe malih sestara Charlesa de Foucaulda i ujedno autobiografija male sestre Magdalene koja je sada njihova vrhovna poglavarica. Pisma su pisana raznim osobama koje su na bilo koji način bile u vezi sa sestrom Magdalenom ili s osnivanjem družbe malih sestara. Sestra je Magdalena pisma i izvratke iz svojeg Dnevnika

popratila kratkim bilješkama koje stvaraju vezu između pojedinih događaja, katkad vremenski dosta udaljenih.

Pisma i izvaci iz Magdalenina Dnevnika odišu svježinom duše koja Isusa neodoljivo ljubi, do te mjere da napušta svoj zavičaj i da po uzoru na Charlesa de Foucaulda živi među muslimanima. Tu susrećemo duhovnost koja je u izravnu doticaju sa svakodnevnim životom: s radostima i sa žalostima, s uspjesima i neuspjesima, s lakoćama i teškoćama svakidašnjeg života. Duhovnost je to, a to moramo posebno istaknuti, koja je na posebni način prožeta Svetim pismom i ljubavlju prema siromasima i napuštenima.

Tko je imao sreću kao što sam imao ja sresti i razgovarati s tom divnom osobom, shvatio je što znači biti i živjeti kao svetac u naše suvremeno vrijeme.

Budući da se u toj knjizi velikim dijelom radi o povijesti nastanka i razvitka družbe malih sestara Charlesa de Foucaulda, bit će ona osobito zanimljiva i korisna za čitanje našim čitateljima. Knjiga je prožeta takvom duhovnošću da odmah osvaja svakoga tko je počne čitati. Čitanje tih pisama i razmišljanja Sestre Magdalene osvaja, izgrađuje i učvršćuje u vjeri svakog onoga koji ih čita.

Jadranka Brnčić izvrsno je prevela Magdalenina pisma i izvatke iz Dnevnika na hrvatski jezik.

Adalbert Rebić

HANS BERHARD MEYER (IZD), *Gottesdienst der Kirche*. Handbuch der Liturgiewissenschaft. Teil 4: EUCHARISTIE. Geschichte, Theologie, pastoral. Verlag F. Pustet, Regensburg 1989. str. 602.

Ovo liturgijsko-teološko djelo »Gottesdienst der Kirche« primljeno je među stručnjacima s izvanredno visokim ocjenama. Ono se već prevodi na talijanski jezik, i 1. svezak ima se pojaviti uskoro. I na ekumenskom je području djelo primljeno uz vrlo povoljne ocjene.

Ovo je 4. svezak priručnika za liturgijsku znanost. On je posvećen euharistiji, sakramentu koji za Crkvu predstavlja vrhunac njezina bogoslužja, središte sveg njezinog vjerničkog življenja. U isto vrijeme nijedan drugi sakrament ne dijeli tako duboko kršćane kao upravo ovaj, koji je inače duhovni testament Kristov ostavljen njegovim pristašama. Međutim, zahvaljujući upravo strpljivom istraživanju povijesti sakramenta euharistije probuđene su velike nade na ekumenskom području. U novije vrijeme postignuti su ili su na pomolu izvanredni ekumenski pomaci glede povijesti, strukture, obreda i duhovnosti sakramenata euharistije.

Glavni su i stožerni dijelovi sljedeći: Uvod (1–60), Posljednja večera Isusova i prvokršćanska gozba Gospodnja (61–86), Od gozbe Gospodnje do euharistijskog slavlja: 1–4 st. (87–129), Euharistijski obredi Istočne i Zapadne Crkve (130–164), Rimska misa (165–392), Slavljenje Večere Gospodnje u crkvama reformacije (393–440), liturgijsko-teološka i pastoralno-liturgijska pitanja (441–580) i Njegovanje i poštivanje euharistije (581–597). Ovo djelo od 600 stranica